bens šukių, tradicinės keramikos puodų šukių, plokštinių čerpių dalių.

8 perkasoje atkastas fligelį ir centrinius rūmus jungiančios sienos pamatas. Siena buvo 1,5 m pločio, mūryta iš plytų, rištų kalkių skiediniu, įterpiant ir stambius akmenis. Plytų rišimas renesansinis, kalkių skiedinys rusvas.

Ribotos apimties Veisiejų dvaro sodybos dešiniojo fligelio žvalgomieji archeologiniai tyrimai suteikė naudingų žinių rengiant pastato restauravimo-rekonstrukcijos projektą.

The right annex of the Veisiejai manor house

The first manor house, which was controlled by the Masalskis magnate family beginning in 1589, was probably on an island in lake Veisiejis. The Masalskis family built the classicist style manor house with a central building and 2 annexes at the present site in 1744 m. The manor house burned in 1885. The central building was demolished in 1928 and the left annex in 1934.

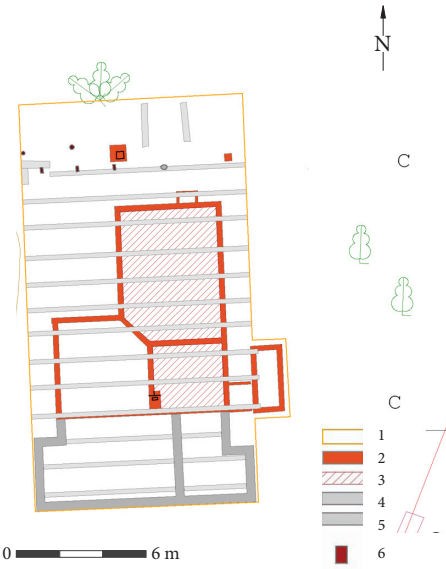
During a field evaluation, 8 trenches (a total area of 55 m^2) were excavated around the right annex of the former Veisiejai manor house. The sterile soil at the excavated sites sinks to the W and prior to the construction of the manor house, a 20–45 cm thick layer of grey sandy humus, which is characteristic of forest topsoil, had formed at this site. A field stone channel, which has been damaged in places by tree roots, had been laid around the annex. Late 18th – mid-19th-century structural and household pottery was found in the humus layer above the channel. The 1.5 m wide foundation of a wall connecting the annex with the central building was found during the evaluation.

Džiugas Brazaitis

Vila Juodkrantėje, Miško g. 11

2007 m. spalio–lapkričio mėnesiais buvo atlikti archeologiniai tyrimai Juodkrantės urbanistinėje vietovėje (U12), sklype Miško g. 11 (Neringa), XIX a. pabaigoje pastatytos vilos vietoje, kurią tyrimų užsakovai ketina atstatyti. Dar iki tyrimų pradžios archeologas J. Genys nustatė pamatų kultūrinę vertę, istorikė N. Strakauskaitė atliko istorinį tyrimą, architektas R. Atas – architektūrinį tyrimą. Šių tyrimų metu buvo lokalizuoti buvusios vilos pamatai, nustatyta jos pastatymo data ir buvę savininkai. Nustatyta, kad vila pastatyta 1898 m., o 1905 m. ją įsigijo žymus to meto mokslininkas ir kultūros veikėjas, Kionigsbergo universiteto rektorius, archeologas Adalbertas Becenbergeris (1845–1922). Archeologinių tyrimų tikslas buvo ištirti ir užfiksuoti buvusio pastato liekanas, taip pat paieškoti radinių, susijusių su profesine A. Becenbergerio veikla.

Buvusios vilos vietoje atidengtas 198 m^2 plotas (1 pav.). Ploto paviršiuje atsidengė betoninės konstrukcijos, sumontuotos įrengiant sporto aikštelę. Giliau rasti vilos pamatai, sumūryti iš raudonų plytų. Didesnėje pastato dalyje buvo maždaug 1,8 m gylio rūsys su pertvara. Rūsio PV kampe rastas dūmtraukio pagrindas. Rūsio R ir Š sienose yra buvę švieslangiai. Rūsio grindys išklotos raudonomis plytomis. Pastato P gale rasti betoniniai priestato pamatai. Pastato Š dalyje rasta medinių stulpų eilė – kito priestato ar verandos liekanos. Palei pastato R sieną rastas iš raudonų plytų sumūrytas stačiakampis statinys – greičiausiai kanalizacijos kolektorius.

1 pav. Archeologinių tyrimų Juodkrantėje, Miško g. 11, situacijos planas: 1 – tyrinėtas plotas; 2 – raudonų plytų pamatai; 3 – rūsio vieta; 4 – betoniniai pamatai; 5 – betoninės sporto aikštelės konstrukcija; 6 – stulpavietės. Dž. Brazaičio brėž.

Fig. 1. Situation plan of the excavation at Miško St. 11, Juodkrantė: 1 – excavated area; 2 – red brick foundation; 3 – cellar place; 4 – concrete foundation; 5 – concrete construction of sport field; 6 – postholes.

2 pav. Puodelis, papuoštas viešbučio „Kurischer Hof“ emblema. Dž. Brazaičio nuotr.

Fig. 2. A cup decorated with the emblem of the „Kurischer Hof“ hotel.

0 3 cm

Tyrinėjimų metu rasta pastato konstrukcinių detalių ir buitinių atliekų. Vila buvusi medinė, dengta čerpių stogu. Rūsys greičiausiai buvo perdengtas iš raudonų plytų sumūrytais skliautais, kurie rėmėsi į betonines sijas. Viduje buvusi krosnis, sumūryta iš žalių koklių, papuošta gipso lipdiniais. Tarp buitinių atliekų rasta tarpukario viešbučio „Kurischer Hof“ (Kuršių kiemas) firminių indų (2 pav.). Atrodo, kad po profesoriaus A. Becenbergerio mirties vilą įsigijo šis viešbutis. II Pasaulinio karo metais viešbutyje veikė vokiečių karo lakūnų ligoninė. Tyrinėtoje viloje taip pat buvo įsikūrę kareiviai, tai liudija rastas šalmas, šovinių gilzės, indai su nacistinės Vokietijos simbolika. Radinių, kuriuos būtų galima sieti su prof. A. Becenbergerio profesine veikla, tyrimų metu aptikti nepavyko.

Istoriniame pastate atlikti tyrimai parodė, kad taikant archeologinius tyrimų metodus galima nustatyti pastatų konstrukcijos ypatumus, atskleisti įdomių pastato istorijos detalių.

The villa at Miško St. 11, Juodkrantė

In October – November 2007 an excavation was conducted at the site of a late 19th-century villa on Miško street in Juodkrantė. This villa belonged to the noted German archaeologist Adalbert Becenberger (1845–1922) beginning in 1905. During the investigation the villa's foundations were unearthed (Fig. 1) and building construction elements and household items were collected. It was established that after Becenberger's death, the villa belonged to the nearby Kurischer Hof hotel (Fig. 2). No finds, which could be associated with Becenberger's professional activities, were discovered.